

KRZYSZTOF J. GUZEK

PROPORZEC I SAMOCHODOWY WEKSYLOID

**OZNAKOWANIE POJAZDU
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
W LATACH 1927 - 1939**

IKONOGRAFIA

**OPRACOWANIE NIE PUBLIKOWANE
DRUKIEM 6 NA PRAWACH R KOPISU**

ZDUNY k// OWICZA - CZERWIEC 2011

Ikonografia

Zebrana i przedstawiona poniżej ikonografia dotyczy oznakowania samochodu Prezydenta Rzeczypospolitej w okresie lat 1927 - 1939, a więc po wprowadzeniu w życie w 1927 r. nowego wzoru Herbu Orła Białego wg projektu Prof. Zygmunta Kamińskiego oraz nowego wzoru Chorągwi Rzeczypospolitej.

Ikonografia ta obejmuje materiały Narodowego Archiwum Cyfrowego, dostępne w Internecie w witrynie NAC - www.audiovis.nac.gov.pl, głównie w linku [Samochód Prezydenta RP](#) i jest uporządkowana w następujący sposób:

- 1) wizyta króla Rumunii Karola II 6 czerwiec 1937
- 2) wizyta regenta Węgier Mikłosa Horthy'ego - 1938
- 3) oficjalne podróże Prezydenta I. Mościckiego po kraju:
 - a) Wilno 1930,
 - b) Gdynia 1932,
 - c) Ciechocinek 1932
- 4) nieoficjalne wyjazdy po terenie kraju:
 - a) do Cieszyna 6 1930,
 - b) do Istebnej 6 1931,
 - c) nad Morskie Oko - 1939
- 5) na polowania:
 - a) Białywieża 1930
 - b) Białywieża 1935
- 6) proporzycy Prezydenta Rzeczypospolitej:
 - a) Ciechocinek 1937,
 - b) Gdynia 1937
- 5) oficjalna Chorągiew Rzeczypospolitej przed letnim domkiem Prezydenta RP Ignacego Mościckiego.

Rozdział „Ikonografia” zawiera także SUPLEMENT w postaci prasowych wycinków, znajdujących się w Archiwum KJG, ukazujących na fotografiach (w zbliżeniu) przód reprezentacyjnej limuzyny z prezydenckim weksyloidem, montowanym zapewne doraźnie (?) w różnych miejscach przez kolejnych, osobistych kierowców prezydenckich.

Krzysztof J. Guzek

Ikonografia (1)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1374-5

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1374-9

*Wizyta króla Rumunii Karola II i księcia Michała w Polsce - czerwiec 1937.
Ceremonia powitania na Zamku Królewskim w Warszawie ó na prawym boczniku sztandar króla,
na lewym boczniku ó Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej.
[ródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe]*

*Wizyta króla Rumunii Karola II i księcia Michała w Polsce - czerwiec 1937.
 Ceremonia powitania na Zamku Królewskim w Warszawie ó na prawym boczniku sztandar króla,
 na lewym boczniku ó Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej
 [ródł: Narodowe Archiwum Cyfrowe]*

(a)

(b)

*Królewskie sztandary dynastii Hohenzollern-Sigmaringen w Rumunii (1922 ó 1947):
 (a) ó sztandar króla, (b) ó sztandar księcia następcy tronu [ródł: Flags of The World ó Romania]*

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1376-76

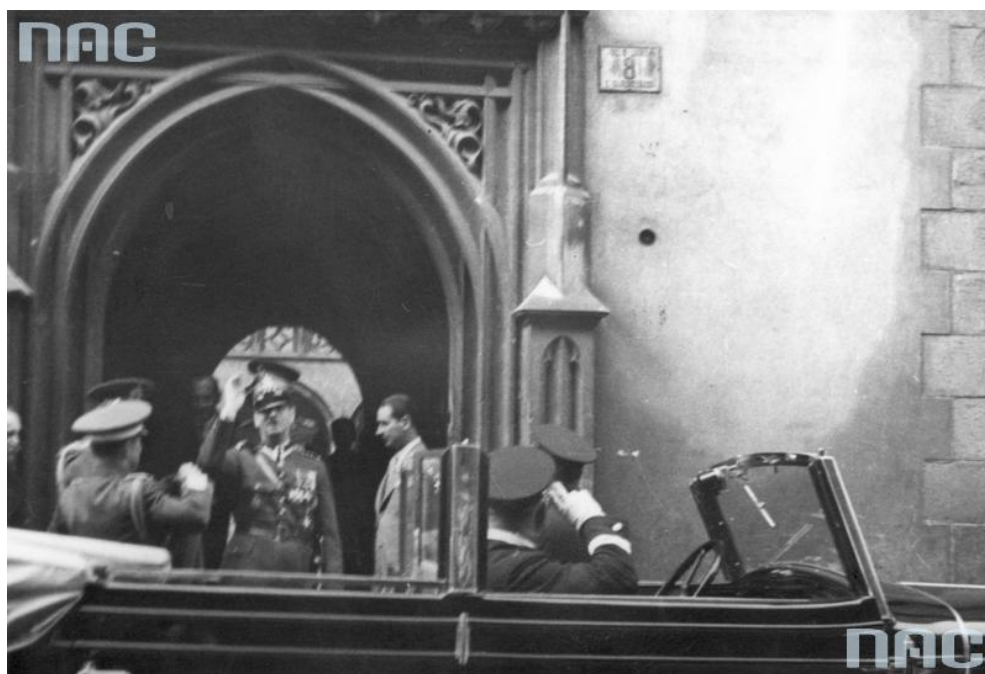

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1376-8

Wizyta króla Rumunii Karola II w Polsce ó czerwiec 1937.
Oficjalny przejazd Króla i Prezydenta RP w óród szpaleru wojsk przez Kraków ó na prezydenckiej limuzynie widoczne obydwu weksylia gów pa stw oraz prezydencki weksyloid na masce.
[óródó: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1376-20

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1376-28

Król Rumunii Karol II z wizytą w Polsce - czerwiec 1937.
Podczas przejazdu po Krakowie przy nieobecnym Prezydencie I. Mościckim z prezydenckiej limuzyny zdjęte wszystkie weksylia; pozostał tylko prezydencki weksyloid na masce.
[ródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Ikonografia (2)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1777-30

*Wizyta Regenta Węgier, admirała Mikłosa Horthy'ego w Polsce w 1938 r.
Foto w Krakowie ó na samochodzie na prawym boczniku flaga narodowa Węgier,
na boczniku lewym ó Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej
[ródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe]*

(a)

(b)

*Flagi Węgier w okresie regencji (1920 ó 1944):
(a) ó flaga narodowa, (b) ó proporzec regenta, prawdopodobnie u ywany tylko w wojsku.
[ródło: Flags of The Wolrd, Hungary]*

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1777-38

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-D-1777-41

Wizyta Regenta W gier, admirała Mikłosa Horthyego w Polsce ó Kraków 1938
[ród: Narodowe Centrum Cyfrowe]

Ikonografia (3)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1610-29

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1628-3

Prezydent Ignacy Mościcki w Wilnie ó czerwiec 1930
Przy prawym boku limuzyny ó Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej; przód samochodu niewidoczny.
[ródł: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

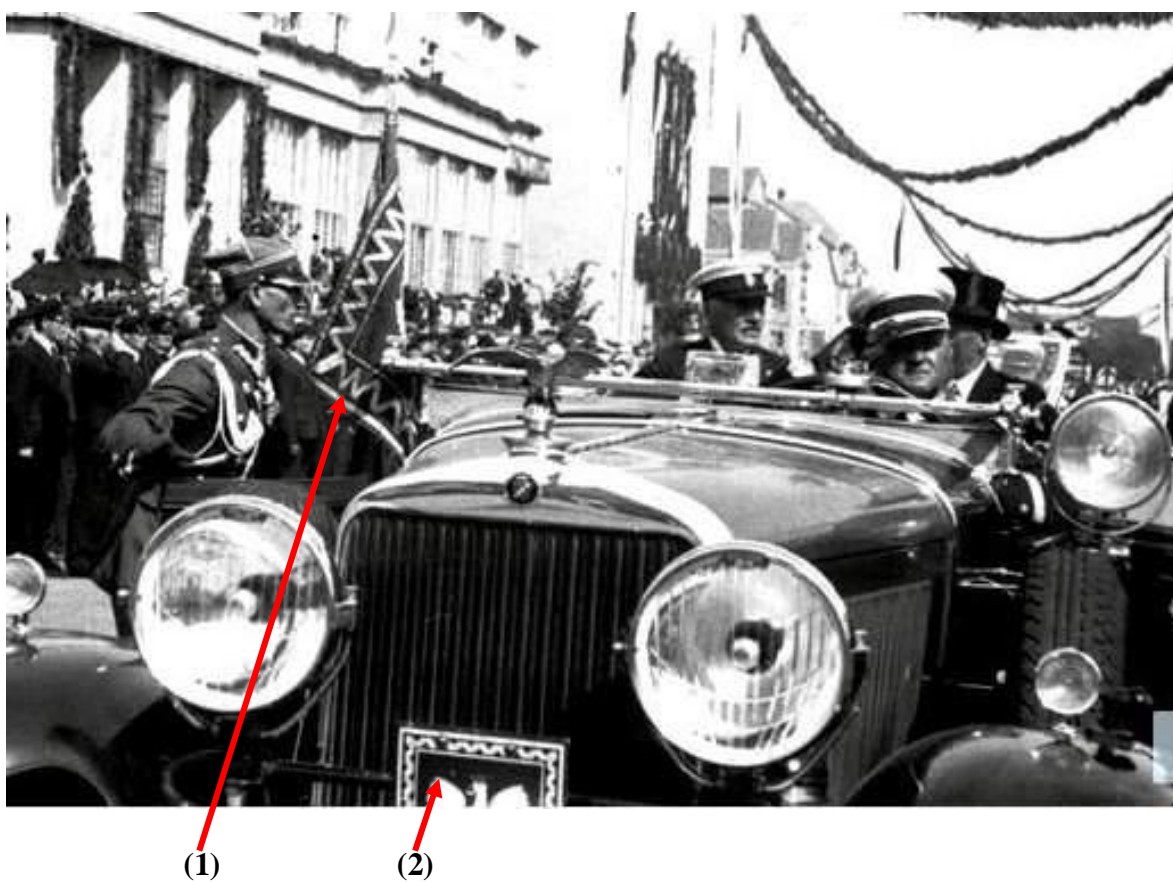
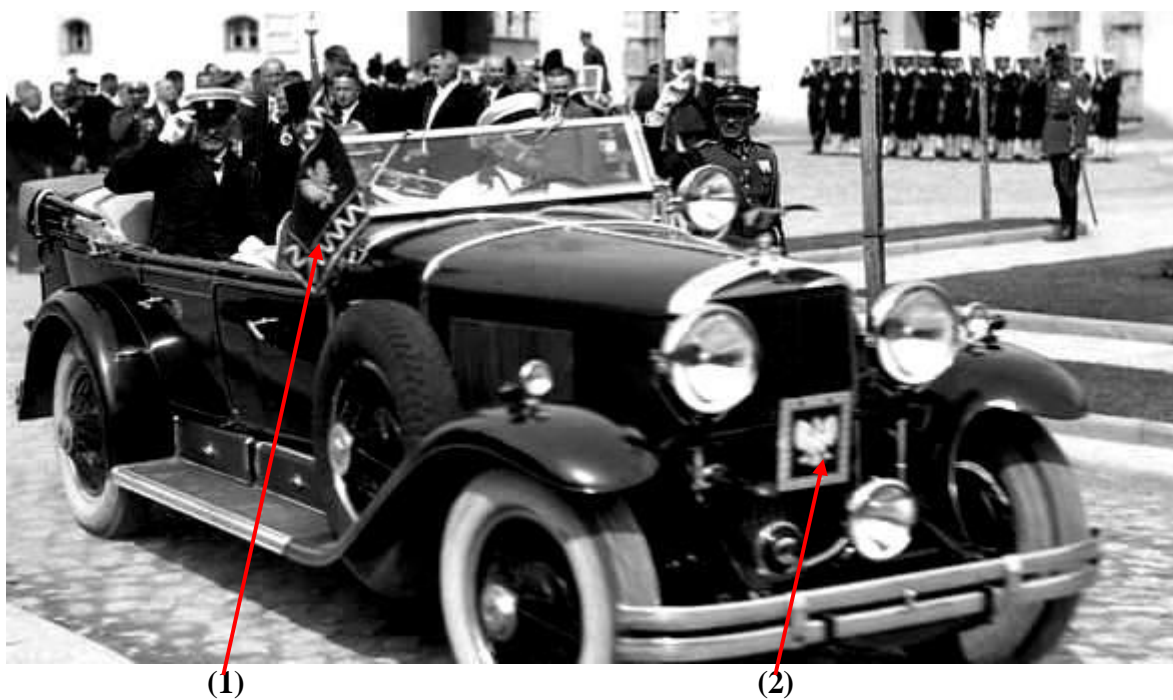

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-P-3543-161

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-P-3543-95

*Prezydent Ignacy Mościcki w Gdyni - lipiec 1932.
Na limuzynie widoczny Proporzec Prezydenta przy prawym boku i prezydencki weksyloid na masce.
[ródło: narodowe Archiwum Cyfrowe]*

Prezydent I. Mościcki z oficjalną wizytą w Gdyni 6 Dni Morza, 21 lipca 1932 r.
Na samochodzie 6 Proporzec Prezydenta po prawej stronie (1) i prezydencki weksyloid (2).
[ród: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1651-1

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1651-10

Prezydent Ignacy Mo ciki w Ciechocinku - czerwiec 1932.

Na limuzynie: na zdj ciu górnym - w czasie oficjalnej wizyty widoczny Proporzec Prezydenta RP przy prawym bótniku, na zdj ciu dolnym - przy po egnaniu proporzec zdj ty; na obu fotkach widoczny na masce prezydencki weksyloid.

[ródc: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Ikonografia (4)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-G-2747

***Prezydent I. Mo ciki na zamku w Cieszynie ó listopad 1930 ó wyjazd na polowanie
Na poje dzie umieszczony tylko prezydencki weksyloid.
[ródo: Narodowe Archiwum Cyfrowe]***

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-W-2515-1

***Prezydent Ignacy Mo ciki w Istebnej ó lipiec 1931.
Na poje dzie umieszczony tylko prezydencki weksyloid.
[ródo: Narodowe Archiwum Cyfrowe]***

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1686-6

Prezydent Ignacy Mościcki nad Morskim Okiem 6 lutego 1939.

Na pojeździe umieszczony tylko prezydencki weksyloid.

[ródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Ikonografia (5)

Reprezentacyjne polowanie w Białowie y ó stycze 1930 r.

Na limuzynie - tylko weksyloid.

[ródłó Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Reprezentacyjne polowanie w Białowie y z Regentem Rumunii M. Horthyom ó luty 1938.

Na limuzynie - tylko weksyloid.

[ródłó Narodowe Archiwum Cyfrowe]

Ikonografia (6)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1653-7

*Wizyta Prezydenta Mo cickiego w Gdyni - lipiec 1937.
Na flagsztoku rufowym - bandera wojenna (bandera PMW),
na flagsztoku dziobowym ó Proporczyk Prezydenta Rzeczypospolitej
[ródo: Narodowe Archiwum Cyfrowe]*

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1651-6

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-A-1651-7

***Prezydent Ignacy Mościcki na Wiśle pod Ciechocinkiem.
Na flagstoku rufowym ów flaga dyplomatyczna (bandera handlowa),
na flagstoku dziobowym ów Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej
[źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe]***

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-0-1003-3

*Chor giew Rzeczypospolitej przed letniskow siedzib Prezydenta Ignacego Mo cickiego.
Wyra nie wida ró nice z samochodowym Proporcem Prezydenta Rzeczypospolitej.
[ród: Narodowe Archiwum Cyfrowe]*

Z albumów naszych Czytelników

Przesyłam zdjęcie, które było wykonane w latach trzydziestych w Jastarni na ulicy marszałka J. Piłsudskiego w pobliżu ówczesnej poczty. Na zderzaku samochodu prezydenta Mościckiego z lewej strony z przodu siedzi brat mojego ojca Józefa – Czesław. Z prawej strony przy samochodzie stoi prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki. Był on częstym gościem w domu mojego ojca w Jastarni w sezonie letnim w latach trzydziestych.

Mirosław Brudnowski, Jastarnia

[ród: wycinek z Arch. KJG]

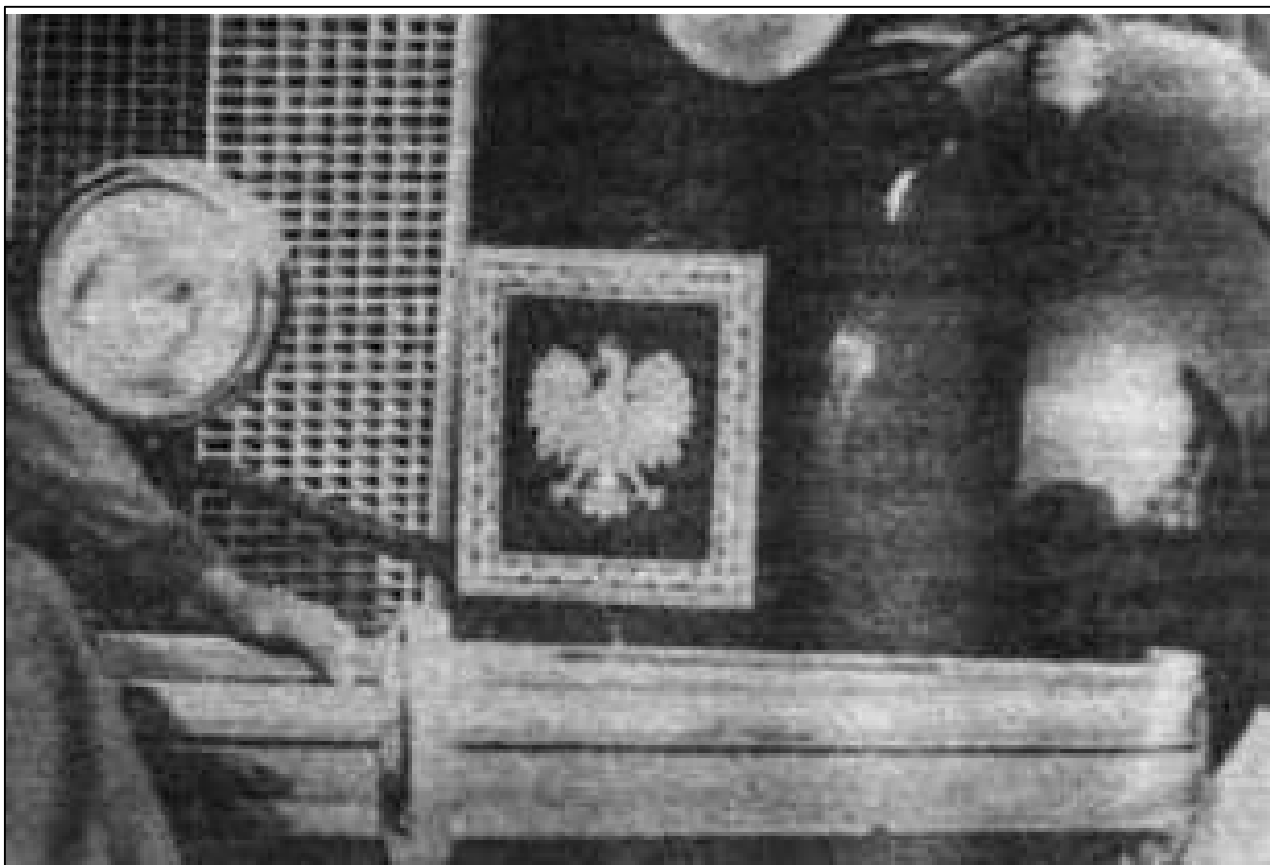
Na zdjęciu **znak identyfikacyjny** prezydenckiego samochodu na podkładzie blachy - wzorowany na Chorągwi Rzeczypospolitej wz. 1927, przynależnej wyjątkowo Prezydentowi Rzeczypospolitej. Zwraca uwagę brak tablicy z numerem rejestracyjnym pojazdu, obligatoryjnej dla każdego samochodu cywilnego (pojazdy wojskowe miały własny system oznakowania) - analogicznie jak samochód królowej angielskiej.

Pozostaje kwestia poprawnego nazewnictwa tego typu znaku - wszak wzorowanego na klasycznym weksylium jakim był Chorągiew Rzeczypospolitej, jedno z trzech godów państwowych II Rzeczypospolitej. W tym samym tu określeniu jest - zgodnie z poglądem kol. Andrzeja Bełowskiego - członka wspólnicy i I Prezesa Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego - termin **weksyloid**, a więc znak **flago-(chorągiewno-)podobny**.

Wstąpiła (robocza) koncepcja nazwania tego znaku *proporem* (prezydenta) - zgodnie ze zwróceniem przez kol. A. Bełkowskiego uwagi - należało zdecydowanie odrzucić jako niewłaściwe, gdyż w języku rosyjskim **propor** to obelisk stawiany na nagrobkach czerwonogwardystów, zwieczony czerwonymi pionowymi gwiazdami (*krasnyj prapor*).

Prezydencka limuzyna z lat 1931-33 ó z weksyloidem na masce
[ród: *Nasz Dziennik* z 11 kwietnia 2001 ó wycinek w Arch. KJG]

*Powiększenie fragmentu zdjęcia pozwalające na określenie proporcji wesyloidu.
[ródło: Nasz Dziennik o wycinek w Arch. KJG]*

KJG - VIII/2010

Krzysztof J. Guzek
Członek współzałożyciel
Polskiego Towarzystwa Weksylologicznego
[Afilacja FIAV]

Zduny k// owicza, w czerwcu AD 2011